

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ”
(для бакалаврів)**

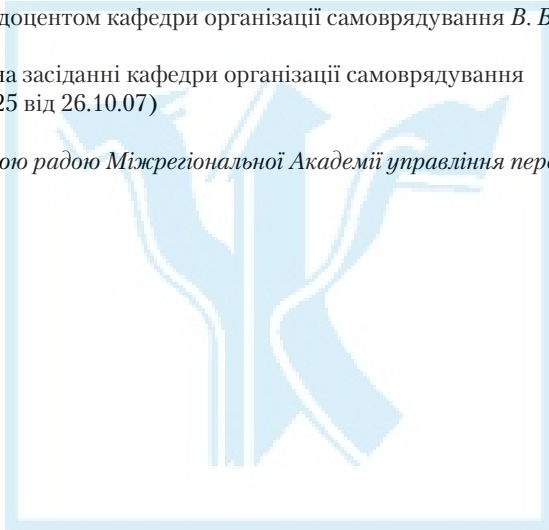
МАУП

Київ 2008

Підготовлено доцентом кафедри організації самоврядування *В. В. Утвенком*

Затверджено на засіданні кафедри організації самоврядування
(протокол № 25 від 26.10.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Утвенко В. В. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Менеджмент соціально-культурної діяльності” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2008. — 46 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст самостійної роботи з дисципліни “Менеджмент соціально-культурної діяльності”, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів є важливою складовою навчального процесу, яка сприяє активізації засвоєння студентом знань та їх реалізації, а також формує вміння навчатися і займатися науковою роботою. Самостійна робота є основним засобом опанування навчального процесу студентами у вільний від занять час.

Метою самостійної роботи студентів з дисципліни “Менеджмент соціально-культурної діяльності” є надання слухачам теоретичних знань та вироблення у них практичних навиків опрацьовувати й обґрунтовувати конкретні пропозиції щодо проблем розвитку громадських організацій, засобів масової інформації, соціальних інститутів, органів місцевого самоврядування. У зв’язку з цим у програмі дисципліни міститься теоретичний матеріал, методологія практичного застосування студентами набутих знань, вмінь і навичок. Також методичні матеріали передбачають опанування в повному обсязі навчальної програми та формування самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Основне завдання курсу:

- сформувати у студентів глибокі і міцні знання сутності та закономірностей соціально-культурної діяльності, її соціальних функцій, принципів, змісту, способів педагогічного управління нею;
- навчити студентів аналізувати сутність управління соціально-культурною діяльністю, із позицій сучасних вимог та критеріїв оцінювати їх ефективність;
- сприяти ствердженню позитивної психологічної установки студентів на їх професійно-трудова діяльність у сфері раціональної організації вільного часу людей і усвідомленню своєї причетності до розв’язання кардинальних проблем вивчення історії, теорії та практики культури України.

При оволодінні курсом “Менеджмент соціально-культурної діяльності” студенти повинні опрацювати спеціальну наукову та методичну літературу з питань організації просвітницько-виховної діяльності. Великої допомоги в оволодінні курсом може надати використання аналізу досвіду організації соціально-культурної діяльності у поза-шкільних та культурно-освітніх установах України, а також у засобах масової інформації. Соціально-культурна діяльність повинна розгля-

датися як педагогічно спрямована система організації дозвілля, що стимулює формування гармонійно розвиненої особистості шляхом включення її в процес безперервної освіти, оволодіння цінностями культури, соціальної, науково-технічної та художньої творчості. Нарешті, під час вивчення дисципліни “Менеджмент соціально-культурної діяльності” студенти знайомляться з теоретико-методологічними засадами дисципліни, основами менеджменту соціально-культурної діяльності, сценарними основами управління соціально-культурною діяльністю та соціально-культурним програмуванням як засобом управління соціально-культурною діяльністю.

Самостійна робота студентів з дисципліни “Менеджмент соціально-культурної діяльності” становить приблизно 52 % часу, необхідно для виконання основної освітньої програми з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти та науки України щодо кількості годин аудиторних занять на тиждень. Зміст самостійної роботи студента визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача. У пропозованих методичних рекомендаціях розглядаються форми самостійної роботи студентів, порядок організації та контролю. Подаються основні питання з курсу дисципліни, питання для самоконтролю, теми рефератів, а також тестові завдання.

Отже, методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи з дисципліни “Менеджмент соціально-культурної діяльності” спрямовані на те, щоб дати студентам знання теоретичних основ дисципліни, а також можливість застосування на практиці здобутих ними знань, умінь і навичок.

МАУП

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські (практичні) заняття	Самостійна робота студентів
1	2	3	4	5
	Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади дисципліни			
1	Сутність соціально-культурної діяльності. Функції соціально-культурної діяльності	4	2	8
2	Суб'єкт та об'єкт впливу соціально-культурної діяльності	4	2	8
3	Соціально-культурна діяльність як педагогічна система та педагогічний процес. Способи педагогічного управління соціально-культурною діяльністю	5	2	8
	Змістовий модуль II. Основи менеджменту соціально-культурної діяльності			
4	Організація масових форм соціально-культурної діяльності, їх загальна характеристика. Зустрічі з цікавими людьми як форма соціально-культурної діяльності	5	3	8
5	Тематичні вечори, методика їх підготовки та проведення. Організація науково-освітніх вечорів	5	3	8
6	Використання обрядів і свят у процесі соціально-культурної діяльності	5	3	8
7	Психолого-педагогічні характеристики основних видів відпочинку і розваг. Шляхи застосування гри в процесі управління соціально-культурною діяльністю	5	2	8

1	2	3	4	5
	Змістовий модуль III. Сценарні основи управління соціально-культурною діяльністю			
8	Сценарій як основа драматургії масового заходу. Загальне поняття про сценарій та особливості управління сценарними процесами	5	3	8
9	Театралізація як творчий метод управління соціально-культурною діяльністю сценарію та його творча реалізація	5	2	8
	Змістовий модуль IV. Соціально-культурне програмування як засіб управління соціально-культурною діяльністю			
10	Соціально-культурне значення програмування сфери культурно-дозвільної діяльності	5	2	8
11	Основні принципи розробки та реалізації культурної політики в Україні	5	3	8
12	Етапи формування культурно-дозвільних програм. Структура культурно-дозвільної програми	5	2	8
13	Інформаційне забезпечення управління культурно-дозвільними програмами. Регіональні пріоритети культурно-дозвільної діяльності	5	3	8
14	Економічне забезпечення управління культурно-дозвільними програмами. Перспективні напрями розвитку соціально-культурної діяльності	5	2	8
Разом годин: 216		68	34	112

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
“МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”

Змістовий модуль I. Теоретико-методологічні засади
дисципліни

Тема 1. Сутність соціально-культурної діяльності.
Функції соціально-культурної діяльності

1. Поняття “менеджмент соціально-культурної діяльності”.
2. Об’єкт і предмет дисципліни.
3. Мета та завдання дисципліни.
4. Обґрунтування визначення соціально-культурної діяльності як педагогічно спрямованої системи в умовах вільного часу, що сприяє формуванню всебічно розвиненої особистості шляхом залучення її в процес освіти, оволодіння цінностями культури, соціальної, науково-технічної та художньої творчості.
5. Теорія соціально-культурної діяльності як наукова дисципліна про закономірності, принципи, функції, сфери, зміст, способи управління діяльністю людей в умовах вільного часу.
6. Проблема визначення функцій соціально-культурної діяльності — одне з важливих завдань дослідження її теорії та практики.
7. Функція як прояв соціально-культурної діяльності та її здатність і призначення до певних конструктивних дій.
8. Організація просвітництва, виховання, розвиток творчих здібностей та організація відпочинку в процесі соціально-орієнтованого спілкування людей — основні соціальні завдання “Менеджменту соціально-культурної діяльності”.
9. Функції розвитку творчої особистості засобами соціально-культурної діяльності.
10. Роль спілкування у формуванні громадської думки.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення поняття “менеджмент соціально-культурної діяльності”.
2. Вкажіть об’єкт та предмет дисципліни.
3. Як здійснюється організація просвітництва в процесі соціально-культурної діяльності?
4. Визначте мету та завдання дисципліни.

5. Обґрунтуйте визначення соціально-культурної діяльності як педагогічно спрямованої системи в умовах вільного часу.
6. Які ви знаєте теорії соціально-культурної діяльності?
7. Виділіть функції розвитку творчої особистості засобами соціально-культурної діяльності.
8. Висвітліть характерні особливості розвитку творчих здібностей та організації відпочинку в процесі соціально-орієнтованого спілкування людей.
9. Які ви знаєте функції спілкування в процесі соціально-культурної діяльності?
10. Визначте роль спілкування у формуванні громадської думки.

Теми рефератів

1. Сутність соціально-культурної діяльності.
2. Функції соціально-культурної діяльності.
3. Особливості і способи функціонування соціально-культурної діяльності, які відрізняють її від інших видів діяльності.
4. Функція спілкування в процесі соціально-культурної діяльності. Види спілкування.
5. Теорії соціально-культурної діяльності як наукової дисципліни.

Тестові завдання

1. Соціально-культурна діяльність — це:

- а) суспільне явище, яке характеризується як сукупність відносин та занять, що здійснюються специфічними формами, методами та засобами на основі інтересів, які проявляються особистістю в культурному житті, взаємодії та спілкуванні людей в їхній вільний час;
- б) система заходів, які спрямовані на організацію дозвілля людини у вільний від роботи чи навчання час;
- в) цілеспрямована діяльність з розвитку культури, освіти, громадянської свідомості, соціальної активності особистості;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні.

2. Соціальна освіта — це:

- а) суспільне явище, яке характеризується як сукупність відносин та занять, що здійснюються специфічними формами, методами та засобами на основі інтересів, які проявляються особистістю в

- культурному житті, взаємодії та спілкуванні людей в їхній вільний час;
- б) система заходів, які спрямовані на організацію дозвілля людини у вільний від роботи чи навчання час;
 - в) цілеспрямована діяльність з розвитку культури, освіти, громадянської свідомості, соціальної активності особистості;
 - г) правильні відповіді “б” і “в”.

3. Знайдіть неправильну відповідь. До основних форм соціально-культурної діяльності не належать:

- а) інформаційні форми;
- б) художні форми;
- в) просвітницькі форми;
- г) соціально-практичні форми;
- д) моральні форми.

4. До основних функцій соціально-культурної діяльності належать:

- а) практична функція;
- б) виховально-розвивальна функція;
- в) естетична та творча функції;
- г) рекреаційна та дослідницька функції;
- д) правильні відповіді “а”–“в”;
- е) усі відповіді правильні.

5. Метою менеджменту соціально-культурної діяльності є:

- а) розвиток творчої особистості;
- б) розвиток соціально-активної особистості;
- в) організація дозвілля людини;
- г) правильні відповіді “а” і “в”;
- д) усі відповіді правильні.

Література [8; 10; 12; 14; 18; 20; 22; 35; 38; 39]

Тема 2. Суб'єкт та об'єкт впливу соціально-культурної діяльності

1. Суб'єкт соціально-культурної діяльності як носій усвідомлених цілей і завдань організації вільного часу людей.
2. Використання в соціально-культурній діяльності професійних та непрофесійних пропагандистів як вираження діалектичної єдності професійної та громадської діяльності.

3. Актив соціально-культурної діяльності, виконання ним постійних або тимчасових доручень у сфері соціально-культурної діяльності без відриву від основної виробничої або навчальної діяльності.
4. Об'єктивні чинники і тенденції розвитку.
5. Соціально-психологічні, педагогічні та організаторські функції педагога соціально-культурної діяльності.
6. Поняття про об'єкт соціально-культурної діяльності.
7. Аудиторія соціально-культурної діяльності як об'єкт психолого-педагогічного впливу.
8. Поняття аудиторії як тимчасової спільності людей, які мають близькість інтересів та установок і включені в один і той самий вид діяльності в умовах безпосереднього зорово-слухового контакту та дії групової або масової психіки.
9. Типологія та диференціація об'єкта соціально-культурної діяльності.
10. Постійні та епізодичні учасники соціально-культурної діяльності.

Питання для самоконтролю

1. Визначте суб'єкт соціально-культурної діяльності як носія усвідомлених цілей і завдань організації вільного часу людей.
2. Які функції педагога соціально-культурної діяльності ви знаєте?
3. Розкрийте особливості попередньої роботи з цікавими людьми як з суб'єктом соціально-культурної діяльності.
4. Покажіть механізм використання в соціально-культурній діяльності професійних та непрофесійних пропагандистів.
5. Охарактеризуйте аудиторію соціально-культурної діяльності як об'єкт психолого-педагогічного впливу.
6. Як здійснюється диференціація об'єктів соціально-культурної діяльності?
7. Що ви знаєте про об'єкт соціально-культурної діяльності?
8. Визначте соціально-педагогічний підхід до оцінювання аудиторії.
9. Що ви можете сказати про постійних та епізодичних учасників соціально-культурної діяльності?
10. Яким чином здійснюється соціально-педагогічний підхід до оцінювання аудиторії?

Теми рефератів

1. Соціально-культурна сфера — комплексний об'єкт соціального управління.
2. Суб'єкт та об'єкт впливу соціально-культурної діяльності.
3. Психолого-педагогічні умови формування активу соціально-культурної діяльності та перетворення об'єкту в суб'єкт впливу в умовах вільного часу.
4. Соціальний педагог як специфічний і універсальний суб'єкт соціально-культурної діяльності.
5. Масові, групові та індивідуальні об'єкти впливу соціально-культурної діяльності.

Тестові завдання

1. Об'єктом впливу соціально-культурної діяльності є:

- а) невелика група людей;
- б) масова аудиторія;
- в) окремі особистості;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

2. Диференціація в системі соціально-культурної діяльності визначається:

- а) за спрямованістю та організаційною структурою;
- б) динамікою та статеві-віковими ознаками;
- в) професійно-освітніми ознаками;
- г) демографічними ознаками;
- д) територіальними ознаками;
- е) правильні відповіді “а” – “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

3. Типологія в системі соціально-культурної діяльності визначається:

- а) за спрямованістю та організаційною структурою;
- б) динамікою та статеві-віковими ознаками;
- в) професійно-освітніми ознаками;
- г) демографічними ознаками;
- д) територіальними ознаками;
- е) правильні відповіді “а” – “в”;

- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

4. Основними особливостями структури та поведінки аудиторії в процесі соціально-культурної діяльності є:

- а) спільність контактуючих людей;
- б) поляризація — концентрація уваги на єдиному об'єкті — сцені, екрані, промові оратора;
- в) почуття загальності, контакту;
- г) внутрішньо-групова настанова;
- д) реакція “зараження”;
- є) правильні відповіді “а”–“в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

Література [8; 10; 12; 14; 18; 20; 22; 35; 38; 39]

Тема 3. Соціально-культурна діяльність як педагогічна система та педагогічний процес. Способи педагогічного управління соціально-культурною діяльністю

1. Структура, зміст та аналіз соціально-культурної діяльності як педагогічної системи та педагогічного процесу.
2. Розробка педагогічних програм впливу на об'єкт соціально-культурної діяльності відповідно до об'єктивних вимог всебічного розвитку особистості.
3. Вивчення інтересів і потреб аудиторії соціально-культурної діяльності та активізація пізнавальної діяльності людей.
4. Виховання комунікативної культури людей засобами, методами і формами соціально-культурної діяльності.
5. Загальна характеристика основних компонентів системи соціально-культурної діяльності.
6. Характеристика і класифікація способів педагогічного управління соціально-культурною діяльністю: засобів, методів і форм.
7. Поняття про засоби соціально-культурної діяльності: усні, друковані, наочні засоби, мистецтво, кіно, радіо, телебачення, технічні засоби.
8. Метод як система планових дій для розв'язання завдань, що передбачають взаємодію об'єкта та суб'єкта.

9. Психолого-педагогічні методи впливу на свідомість і діяльність людей: метод переконання та його прийоми; метод навіювання; метод виховання на позитивному прикладі.
10. Організація практичної діяльності людей — основний метод соціально-культурної діяльності.

Питання для самоконтролю

1. Проаналізуйте соціально-культурну діяльність як педагогічну систему та педагогічний процес.
2. Як здійснюється спілкування в процесі соціально-культурної діяльності?
3. Хто вивчає інтереси та потреби аудиторії соціально-культурної діяльності?
4. Дайте загальну характеристику основних компонентів системи соціально-культурної діяльності.
5. Розкрийте діалектичну єдність мети, засобів, методів та форм психолого-педагогічного управління соціально-культурною діяльністю.
6. Дайте визначення поняття про засоби соціально-культурної діяльності.
7. Охарактеризуйте психолого-педагогічні методи впливу на свідомість і діяльність людей.
8. Охарактеризуйте спілкування в процесі соціально-культурної діяльності як чинник духовного розвитку особистості.
9. У чому сутність організації практичної діяльності людей — основного методу соціально-культурної діяльності?
10. Визначте форму як спосіб організації документального та художнього матеріалу.
11. У чому сутність заохочення та осуду, їх місце в системі методів психолого-педагогічного управління соціально-культурною діяльністю?

Теми рефератів

1. Соціально-культурна діяльність як педагогічна система та педагогічний процес.
2. Способи педагогічного управління соціально-культурною діяльністю.
3. Педагогічна мета як проектування змісту у свідомості і поведінці особистості під впливом соціально-культурної діяльності.

4. Характеристика форм соціально-культурної діяльності.
5. Психолого-педагогічні основи групового та індивідуального підходу до управління об'єктом соціально-культурної діяльності.

Тестові завдання

1. До принципів менеджменту соціально-культурної діяльності як педагогічної системи належать:

- а) принцип історизму;
- б) принцип спрямованості соціально-культурної діяльності;
- в) принципи науковості та правдивості;
- г) принципи синкретизму, цінності та значущості;
- д) безперервності та єдності впливу;
- е) правильні відповіді “а”, “в”, “д”;
- є) усі відповіді правильні.

2. Принцип цінності та значущості полягає у:

- а) знанні інтересів відвідувачів закладів культури та вміння зробити соціальну інформацію суб'єктивно важливою;
- б) проведенні компаній культурними закладами, які спрямовані на створення необхідних умов для самовизначення людини;
- в) диференційованому підході до різноманітних соціальних груп та окремої особистості залежно від їхніх вікових, професійних, культурних, національних та релігійних особливостей;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні.

3. Принцип безперервності та єдності впливу соціально-культурної діяльності вимагає, щоб:

- а) матеріал подавався в певній періодично обґрунтованій системі, яка забезпечує послідовність, збереження зв'язку як всередині кожного заходу, так і між окремими заходами соціально-культурної діяльності;
- б) була збережена послідовність в оволодінні знаннями, систематизованість факторів та подій в соціально-культурній сфері, що сприяє їх більш легкому засвоєнню свідомістю особистості;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

4. Педагогічний стиль керівництва соціально-культурною діяльністю вимагає від керівника дотримання наступних принципів:

- а) залучення усіх членів колективу шляхом їхньої участі у підготовці та здійсненні соціально-культурних заходів до процесу керівництва;
- б) утвердження у колективі правила: лідерство здійснює особистість, яка має духовні та моральні якості лідера;
- в) надання кожному членові можливості взяти участь в проектуванні розвитку соціально-культурної діяльності;
- г) важливим елементом в педагогічному керівництві колективом є авторитет керівника;
- д) між вихователем та членами соціально-культурного колективу повинен бути налагоджений оптимальний діловий контакт, який виключає панібратство та високомірність;
- е) правильні відповіді “а” – “в”;
- д) усі відповіді правильні.

Література [1; 6; 7; 10–12; 14; 20; 28; 30; 36]

**Змістовий модуль II. Основи менеджменту
соціально-культурної діяльності**

Тема 4. Організація масових форм соціально-культурної діяльності, їх загальна характеристика. Зустрічі з цікавими людьми як форма соціально-культурної діяльності

1. Масова форма соціально-культурної діяльності як закінчена педагогічна дія (захід), яка відображає реальну дійсність і одночасно має на неї певний вплив.
2. Використання в масових формах соціально-психологічних явищ та механізмів, що виступають як способи взаємодії людей.
3. Класифікація масових форм соціально-культурної діяльності.
4. Вибір форм залежно від цілей, змісту, складу аудиторії, досвіду педагога.
5. Методичні особливості підготовки та проведення масового заходу: визначення теми та ідеї, залучення до підготовки необхідних людей, створення ініціативної групи, складання та здійснення плану підготовки та проведення масового заходу, розподіл обов'язків.

6. Шляхи організації аудиторії на відвідання та участь у масовому заході.
7. Основні види зустрічей з цікавими людьми.
8. Особливості підготовки зустрічей як форми соціально-культурної діяльності.
9. Передбачення основних структурних елементів зустрічі.
10. Забезпечення ефективних умов для встановлення контакту із запрошеними на зустріч.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте характерні особливості масового впливу на аудиторію заходами соціально-культурної діяльності.
2. Дайте визначення поняття “масова форма соціально-культурної діяльності”.
3. Дайте класифікацію масових форм соціально-культурної діяльності.
4. Розкрийте методичні особливості підготовки та проведення масового заходу.
5. Покажіть шляхи організації аудиторії на відвідання та участь у масовому заході.
6. Які ви знаєте основні види зустрічей із цікавими людьми?
7. Визначте методику проведення зустрічі в соціально-культурній сфері.
8. Розкрийте характерні особливості підготовки зустрічей як форми соціально-культурної діяльності: планування їх; пошук та запрошення “цікавих людей”, підготовка ведучого до проведення зустрічі тощо.
9. Яким чином можна забезпечити ефективні умови для встановлення контакту із запрошеними на зустріч?

Теми рефератів

1. Специфіка розвитку менеджменту в сфері соціально-культурної діяльності.
2. Організація масових форм соціально-культурної діяльності, їх загальна характеристика.
3. Зустрічі з цікавими людьми як форма соціально-культурної діяльності.
4. Різновиди форм соціально-культурної діяльності за критерієм кількісної участі в них людей: монологічні, діалогічні та полілогічні.

5. Особливості масового впливу на аудиторію заходами соціально-культурної діяльності.
6. Педагогічні можливості зустрічей із цікавими людьми: унікальність інформації, достовірність її, інформація “з перших вуст”, виховання на живому прикладі.

Тестові завдання

1. До масових форм соціально-культурної діяльності належать:

- а) раціонально-пізнавальні форми;
- б) емоційно-видовищні форми;
- в) пізнавально-поведінкові форми;
- г) комплексні форми;
- д) правильні відповіді “а” і “г”;
- е) усі відповіді правильні.

2. Особливості зустрічей із цікавими людьми включають:

- а) планування зустрічей;
- б) пошук та запрошення “цікавих людей”;
- в) підготовку ведучого до проведення зустрічі;
- г) підбір та розробку наочно-речового оформлення з метою підсилення привабливості та вражаючої сили інформації;
- д) правильні відповіді “а”–“в”;
- е) усі відповіді правильні;
- є) правильних відповідей немає.

3. Педагогічні можливості зустрічей з цікавими людьми повинні передбачати:

- а) унікальність інформації;
- б) достовірність інформації;
- в) інформацію з перших вуст;
- г) виховання на живому прикладі;
- д) правильні відповіді “а”–“в”;
- е) усі відповіді правильні.

4. До основних структурних елементів зустрічі з цікавими людьми входять:

- а) представлення гостей та розповідь запрошених;
- б) розповідь про запрошених та бесіда ведучого з гостями;
- в) відповіді на запитання від глядачів та наочні демонстрації;

- г) спортивні та художні виступи;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) усі відповіді правильні.

Література [1; 6; 7; 10–12; 14; 20; 28; 30; 36]

Тема 5. Тематичні вечори, методика їх підготовки та проведення. Організація науково-освітніх вечорів

1. Тематичний вечір як специфічна комплексна форма соціально-культурної діяльності.
2. Методичні вимоги до тематичного вечора.
3. Загальна характеристика тематичних вечорів, їх види і типи.
4. Композиція тематичного вечора.
5. Способи та прийоми активізації аудиторії тематичних вечорів.
6. Документальне оформлення та підготовка до постановки тематичного вечора.
7. Науково-освітні вечори як своєрідна форма просвітницької діяльності.
8. Значення вибору для проведення науково-освітнього вечора значущої, цікавої та видовищної проблеми.
9. Виразальні засоби науково-освітніх вечорів: демонстрування механізмів, моделей, приладів; демонстрування дослідів; художньо-атракційні способи подання матеріалу; науково-пізнавальні конкурси та вікторини; інтелектуальні аукціони.
10. Організаційно-методичні особливості проведення різних видів науково-освітніх вечорів: проблемних вечорів, вечорів із серії “Наука і життя”, вечорів цікавої науки, вечорів-олімпіад, вечорів-конкурсів тощо.

Питання для самоконтролю

1. Оцініть тематичний вечір як специфічну комплексну форму соціально-культурної діяльності.
2. Які ви знаєте основні методичні вимоги до тематичного вечора?
3. У чому сутність композиції тематичного вечора?
4. Охарактеризуйте способи та прийоми активізації аудиторії тематичних вечорів.
5. Яким чином здійснюється документальне оформлення та підготовка до постановки тематичного вечора?

6. У чому полягає значення вибору для проведення науково-освітнього вечора значущої, цікавої та видовищної проблеми?
7. Вкажіть джерела пошуку та добору інформаційного матеріалу для проведення науково-освітніх вечорів.
8. Які існують виражальні засоби науково-освітніх вечорів?
9. Розкрийте організаційно-методичні особливості проведення різних видів науково-освітніх вечорів.

Теми рефератів

1. Тематичні вечори, методика їх підготовки та проведення.
2. Організація науково-освітніх вечорів.
3. Джерела пошуку та добору інформаційного матеріалу для проведення науково-освітніх вечорів.
4. Загальна характеристика тематичних вечорів, їх види і типи.
5. Композиційна структура вечора в менеджменті соціально-культурної діяльності.

Тестові завдання

1. До основних методичних вимог до тематичного вечора належать:

- а) соціальна значимість;
- б) документальність теми;
- в) наявність сценарію;
- г) активізація аудиторії;
- д) правильні відповіді “а”, “в”, “г”;
- е) усі відповіді правильні.

2. Тематичний вечір як специфічна комплексна форма соціально-культурної діяльності має такі особливості:

- а) соціальну значимість;
- б) документальність теми;
- в) наявність сценарію;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

3. Знайдіть неправильну відповідь. Композиційна структура вечора соціально-культурної діяльності не повинна включати:

- а) вступ;
- б) пролог та зав'язку;

- в) розвиток дії (перипетії);
- г) кульмінацію;
- д) епілог.

4. Виразальні засоби науково-освітніх вечорів повинні включати:

- а) демонстрування механізмів, моделей, приладів;
- б) демонстрування дослідів;
- в) художньо-атракційні способи подання матеріалу;
- г) науково-пізнавальні конкурси та вікторини;
- д) інтелектуальні аукціони;
- е) вечори-олімпіади;
- є) вечори-конкурси;
- ж) правильні відповіді “а”–“д”;
- з) усі відповіді правильні.

Література [1; 3; 4; 7; 8; 10; 12; 14; 28; 37]

Тема 6. Використання обрядів і свят у процесі соціально-культурної діяльності

1. Свята та обряди як усталена сукупність відносин і дій, що є прийнятою певною соціальною групою для відзначення найбільш значущих життєвих подій та ситуацій.
2. Суттєві особливості, що визначають високу ефективність та специфічну виховну цінність обряду.
3. Виразальні засоби обрядів.
4. Композиційна структура обряду.
5. Використання в обрядах українських національних традицій та символів.
6. Свято як вищий прояв людського дозвілля на рівні соціальних та загальнокультурних потреб.
7. Соціально-педагогічні вимоги до проведення свят.
8. Святкові гуляння як форма відзначення урочистих подій і радісних днів.
9. Використання засобів раціонального та емоційного впливу при проведенні масових свят.

Питання для самоконтролю

1. Які ви знаєте основні види обрядів і свят?
2. Розкрийте сутність та соціальні функції обрядів.

3. Які ви знаєте загальні та визначальні риси обрядів і свят?
4. У чому полягають педагогічні вимоги до організації та проведення обрядів?
5. Які існують соціально-педагогічні вимоги до проведення свят?
6. Розкрийте сутність народних свят.
7. Охарактеризуйте святкові гуляння як форму відзначення урочистих подій і радісних днів.
8. Як здійснюється використання природних факторів на народних святах?

Теми рефератів

1. Використання обрядів і свят у процесі соціально-культурної діяльності.
2. Сутність та соціальні функції обрядів, їх класифікація.
3. Святкові гуляння, виставки, мітинги, театралізовані свята, карнавали як форма відзначення урочистих подій і радісних днів.
4. Використання в обрядах українських національних традицій та символів.
5. Свято як вищий прояв людського дозвілля на рівні соціальних та загальнокультурних потреб.

Тестові завдання

1. Знайдіть неправильну відповідь. Обряди в соціально-культурній діяльності не виконують таку функцію:

- а) пізнавальну;
- б) суспільно-політичну;
- в) виробничо-трудова;
- г) сімейно-побутову;
- д) календарну.

2. До виразальних засобів обрядів належать:

- а) ритуальні дії та слово у вигляді промови;
- б) урочистої обіцянки та мовний фольклор;
- в) музика;
- г) наочно-речове оформлення обряду;
- д) правильні відповіді “а”–“в”;
- е) усі відповіді правильні.

3. Композиційна структура обряду не повинна включати:

- а) початкову частину обрядової урочистості;
- б) вихід учасників обрядової церемонії;

- в) відкриття обряду;
- г) урочисте здійснення офіційного акту;
- д) напутні слова, побажання та слова-відповіді;
- е) масові веселощі;
- д) висвітлення обрядових дій у засобах масової інформації.

4. Соціально-педагогічні вимоги до проведення свят повинні включати:

- а) глибокий зміст;
- б) масовість і активну участь у проведенні свята;
- в) широке використання святкової символіки;
- г) опору на народні традиції та вмiле їх оновлення;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) усі відповіді правильні.

Література [1; 3; 4; 7; 8; 10; 12; 14; 28; 37]

Тема 7. Психолого-педагогічні характеристики основних видів відпочинку і розваг. Шляхи застосування гри в процесі управління соціально-культурною діяльністю

1. Врахування соціальних та психофізіологічних особливостей відпочинку і розваг у проведенні соціально-культурної діяльності.
2. Основні принципи організації культурного відпочинку.
3. Видовище як особлива дія, розрахована переважно на естетичне сприйняття.
4. Гра як соціальне, психологічне та педагогічне явище.
5. Гра як засіб соціалізації особистості, формування навиків спілкування, позитивних якостей людини.
6. Танець як улюблена форма відпочинку.
7. Різновиди масових танців.
8. Вільна бесіда як вид інтелектуального відпочинку.
9. Психолого-педагогічні вимоги організації діалогічних обговорень важливих питань.
10. Створення умов для впровадження в практику соціально-культурної діяльності вільних бесід.
11. Особливості гри як дозвільного заняття.
12. Гра як засіб розв'язання протиріччя між потребами людини у творчій діяльності та можливостями їх задоволення.

13. Створення ігротек. Загальна методика підготовки та проведення гри.
14. Гри з естради, відбір їх та складання програм, підготовка до проведення ігор з естради.

Питання для самоконтролю

1. Вкажіть основні принципи організації культурного відпочинку.
2. Які основні види відпочинку і розваг ви знаєте?
3. У чому сутність гри як соціального, психологічного та педагогічного явища?
4. Яким чином формується культура виконання танців засобами соціально-культурної діяльності?
5. Проаналізуйте любительське художнє виконавство як вид відпочинку людей.
6. Вкажіть психолого-педагогічні вимоги організації діалогічних обговорень важливих питань.
7. Які ви знаєте види ігор?
8. Виділіть характерні особливості гри як дозвільного заняття.
9. Назвіть основні функції ігор.
10. Що таке виховні функції ігор?
11. Як здійснюються пізнавальні функції ігор?
12. Охарактеризуйте фізіологічні функції ігор.
13. Покажіть загальну методику підготовки та проведення гри.
14. Яким чином відбувається проведення ігор з естради?

Теми рефератів

1. Психолого-педагогічні характеристики основних видів відпочинку і розваг.
2. Шляхи застосування гри в процесі управління соціально-культурною діяльністю.
3. Особливості використання ігор та ігрових конкурсів під час проведення вечорів відпочинку, балів, свят, карнавалів.
4. Основні види ігрових занять у соціально-культурної діяльності.
5. Формування культури виконання танців засобами соціально-культурної діяльності.
6. Основні види відпочинку і розваг.

Тестові завдання

1. До основних принципів організації культурного відпочинку в процесі управління соціально-культурною діяльністю належать:

- а) повноцінність змісту заходів;
- б) диференціація відпочинку і розваг для різних груп людей;
- в) використання і розвиток активності та творчої ініціативи і самодіяльності населення;
- г) системна організація повсякденного, щотижневого та святкового відпочинку людей;
- д) правильні відповіді “б”, “г”;
- е) усі відповіді правильні.

2. Видовище як особлива дія, розрахована переважно на естетичне сприйняття, і не пов’язана з активною діяльністю людини має наступні складові:

- а) масові видовища;
- б) концерти;
- в) інтермедії;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні.

3. До основних видів ігрових занять у соціально-культурній діяльності не належать:

- а) спортивні ігри;
- б) любительське виконавство;
- в) ігри хороводного типу;
- г) атракціони;
- д) гра та танець;
- е) настільні та інтелектуальні ігри.

4. До основних видів відпочинку і розваг в соціально-культурній діяльності не належать:

- а) видовище;
- б) спортивні ігри;
- в) любительське виконавство;
- г) гра та танець;
- д) ігри хороводного типу;
- е) вільна бесіда.

Література [1; 3; 4; 7; 8; 10; 12; 14; 28; 37]

**Змістовий модуль III. Сценарні основи управління
соціально-культурною діяльністю**

***Тема 8. Сценарій як основа драматургії масового заходу.
Загальне поняття про сценарій та особливості
управління сценарними процесами***

1. Сценарій як засіб обробки матеріалу і як програма педагогічного управління аудиторією масового заходу.
2. Основні сценарні рівні соціально-культурної діяльності: сценарний план, ілюстрований сценарій, театралізований сценарій. Реальна дія в сценарії.
3. Сценарний план – найпростіша форма організації матеріалу, організаційно-педагогічна програма підготовки та проведення заходу.
4. Особливості поєднання інформаційно-логічної та емоційно-образної лінії в ілюстрованому сценарії.
5. Особливості управління сценарними процесами в соціально-культурній діяльності.
6. Сценарій як програма педагогічного впливу конкретної форми соціально-культурної діяльності.
7. Сценарій як ідейно-художня основа масового заходу.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте сценарій як засіб обробки матеріалу.
2. У чому значення сценарію як програми педагогічного управління аудиторією масового заходу?
3. Які ви знаєте основні сценарні рівні соціально-культурної діяльності?
4. Дайте визначення поняття “сценарний план”.
5. Розкрийте характерні особливості поєднання інформаційно-логічної та емоційно-образної лінії в ілюстрованому сценарії.
6. Яким чином здійснюється управління сценарними процесами в соціально-культурній діяльності?
7. У чому значення сценарію як ідейно-художньої основи масового заходу?

Теми рефератів

1. Сценарні основи управління соціально-культурною діяльністю.
2. Сценарій як основа драматургії масового заходу.

3. Загальне поняття про сценарій та особливості управління сценарними процесами.
4. Ілюстрування як сценарний метод управління соціально-культурною діяльністю.
5. Сценарій як програма педагогічного впливу конкретної форми соціально-культурної діяльності.

Тестові завдання

1. Сценарій як програма педагогічного впливу конкретної форми соціально-культурної діяльності складається з:

- а) поєднання інформаційно-логічної та емоційно-образної лінії в сценарних формах;
- б) комплексного характеру сценарних розробок;
- в) поєднання роботи сценариста, режисера, художника, композитора, організатора, педагога;
- г) правильні відповіді “а” і “в”;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

2. Основні елементи сценарію в соціально-культурній діяльності повинні включати:

- а) виклад авторського бачення окремих фрагментів і заходу в цілому;
- б) тексти виступаючих;
- в) дикторський текст;
- г) включення документального та художнього матеріалу;
- д) правильні відповіді “а” – “в”;
- е) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

3. Комплексний характер сценарних розробок у соціально-культурній діяльності повинен включати наступні елементи:

- а) виклад авторського бачення окремих фрагментів і заходу в цілому;
- б) тексти виступаючих;
- в) дикторський текст;
- г) включення документального та художнього матеріалу;
- д) правильні відповіді “в” і “г”;
- е) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

4. Ідейно-тематичний задум як критерій відбору матеріалу сценарію в соціально-культурній діяльності повинен включати:

- а) виклад авторського бачення окремих фрагментів і заходу в цілому;
- б) тексти виступаючих;
- в) дикторський текст;
- г) включення документального та художнього матеріалу;
- д) правильні відповіді “б” і “г”;
- е) усі відповіді правильні;
- є) правильних відповідей немає.

Література [3; 6; 7; 10; 11; 13; 14; 28; 36; 38]

Тема 9. Театралізація як творчий метод управління соціально-культурною діяльністю сценарію та його творча реалізація

1. Соціально-психологічна та естетична сутність театралізації, її напрями розвитку.
2. Театралізація як організація та активізація аудиторії заходів соціально-культурної діяльності.
3. Особливості конфлікту в драматургії масового заходу.
4. Конфліктна ситуація і конфлікт.
5. Інформаційно-логічний принцип побудови сюжету.
6. Збирання та обробка фактичного (документального) матеріалу.
7. Визначення теми та ідеї як умова успішного пошуку матеріалу.
8. Методика організації збирання матеріалу. Організація ініціативних груп.
9. Пошук цікавих людей. Відбір подій і фактів.
10. Основні напрями вивчення фактичного матеріалу для сценарію.
11. Пошук та відбір художнього матеріалу до сценарію.
12. Співвідношення звукової та оглядової інформації в масових заходах.
13. Декоративно-художнє рішення. Сценарна обробка матеріалу.
14. Використання режисером засобів раціональної та художньої виразності, театральної техніки.
15. Режисерська документація.

Питання для самоконтролю

1. Дайте характеристику соціально-психологічній та естетичній сутності театралізації.
2. Розкрийте поняття “художній образ” та “ідея сценарію”.
3. Що таке театралізація заходів соціально-культурної діяльності?
4. Розкрийте особливості конфлікту в драматургії масового заходу.
5. Дайте визначення поняття “сюжет”.
6. Розкрийте інформаційно-логічний принцип побудови сюжету.
7. Покажіть методичку організації збору матеріалу.
8. Що таке конфліктна ситуація в сценарії?
9. Висвітліть основні напрями вивчення фактичного матеріалу для сценарію.
10. Визначте співвідношення звукової та оглядової інформації в масових заходах.
11. Як здійснюється пошук та відбір художнього матеріалу до сценарію?
12. Яким чином здійснюється розробка режисерського задуму?
13. Дайте визначення теми “звукове вирішення вистави” в соціально-культурній діяльності.
14. Хто втілює художнє рішення вистави?
15. Яким чином проводиться сценарна обробка матеріалу вистави?

Теми рефератів

1. Театралізація як творчий метод управління соціально-культурною діяльністю сценарію та його творча реалізація.
2. Робоча схема театралізованого заходу в менеджменті соціально-культурної діяльності.
3. Документальне, публіцистичне та художнє слово в масових заходах. Музика, звукові ефекти та їх функції в сценарії.
4. Драматургія масового заходу в соціально-культурній діяльності як специфічний спосіб обробки життєвого матеріалу.
5. Асоціація та ілюстрація як основні методи використання художнього матеріалу в менеджменті соціально-культурної діяльності.
6. Поняття про документальність сценарію.

Тестові завдання

1. Інформаційно-логічний принцип побудови сюжету охоплює:

- а) режисерський сценарій;
- б) репетиційний план та графік випуску театралізованого заходу;
- в) монтажний план, партитуру світла та музичну партитуру;
- г) витяг на діапозитиви та кінокадри, витяг магнітофонних записів;
- д) витяг на костюми, витяг на реквізит;
- е) правильні відповіді “а” – “в”;
- є) усі відповіді правильні;
- ж) правильних відповідей немає.

2. Режисерська документація в театралізації сценарію включає наступні складові:

- а) режисерський сценарій;
- б) репетиційний план та графік випуску театралізованого заходу;
- в) монтажний план, партитуру світла та музичну партитуру;
- г) витяг на діапозитиви та кінокадри, витяг магнітофонних записів;
- д) витяг на костюми, витяг на реквізит;
- е) правильні відповіді “а” – “в”;
- є) усі відповіді правильні.

3. Документальність сценарію має включати:

- а) реальність основного героя;
- б) реальність матеріалу;
- в) реальність місця дії як основні риси документальності;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

4. Пошук та відбір художнього матеріалу до сценарію повинен передбачати наступні моменти:

- а) реальність основного героя;
- б) реальність матеріалу;
- в) реальність місця дії як основні риси документальності;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

Література [3; 6; 7; 10; 11; 13; 14; 28; 36; 38]

**Змістовий модуль IV. Соціально-культурне програмування
як засіб управління соціально-культурною
діяльністю**

***Тема 10. Соціально-культурне значення програмування сфери
культурно-дозвільної діяльності***

1. Соціально-культурна сфера – комплексний об'єкт соціального управління.
2. Аспекти управління соціально-культурною діяльністю.
3. Трансформація мережі закладів культури та мистецтв України.
4. Докорінне оновлення принципів управління культурно-дозвільною діяльністю.
5. Соціальне проектування як сфера соціально-інженерної діяльності, спрямована на вирішення дослідницьких та проектних завдань підвищеного рівня складності.
6. Виявлення фіксованих емпіричних показників діяльності в галузі культури.
7. Мета інноваційних підсистем культури.
8. Виявлення механізму досягнення мети та особливостей взаємодії об'єктів підсистеми.

Питання для самоконтролю

1. Дайте оцінку соціально-культурній сфері як комплексного об'єкта соціального управління.
2. Виділіть аспекти управління соціально-культурною діяльністю.
3. Покажіть особливості розвитку культури в умовах переходу до ринкової економіки.
4. Розкрийте механізм соціального проектування як сфери соціально-інженерної діяльності, спрямованої на вирішення дослідницьких та проектних завдань підвищеного рівня складності.
5. Визначте традиційні підсистеми культури та розробку наукових моделей їх функціонування.
6. Виявіть фіксовані емпіричні показники діяльності в галузі культури.
7. Яким чином проводиться виявлення механізму досягнення мети та особливостей взаємодії об'єктів підсистеми?

Теми рефератів

1. Соціально-культурне програмування як засіб управління соціально-культурною діяльністю.
2. Соціально-культурне значення програмування сфери культурно-дозвільної діяльності.
3. Традиційні підсистеми культури та розробка наукових моделей їх функціонування.
4. Особливості розвитку культури в умовах переходу України до ринкової економіки.
5. Розвиток інноваційних підсистем культури.

Тестові завдання

1. До основних аспектів управління соціально-культурною діяльністю належать:

- а) функціональні аспекти управління;
- б) галузеві аспекти управління;
- в) територіальні аспекти управління;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

2. Основною метою інноваційних підсистем культури в соціально-культурній діяльності є:

- а) фактична мета;
- б) декларована мета;
- в) прихована мета;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні.

3. Соціальне проектування як сфера соціально-інженерної діяльності спрямована на:

- а) вирішення дослідницьких завдань підвищеного рівня складності;
- б) проектних завдань підвищеного рівня складності;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

4. Докорінне оновлення принципів управління культурно-дозвільною галуззю здійснюється шляхом:

- а) вирішення дослідницьких завдань підвищеного рівня складності;

- б) проектних завдань підвищеного рівня складності;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

Література [1–4; 6–8; 11; 17; 25]

Тема 11. Основні принципи розробки та реалізації культурної політики в Україні

1. Особливості кризової ситуації в галузі культури.
2. Нормативно-правова база культурно-дозвільної діяльності.
3. Хибність традиційних методів програмування та планування.
4. Недоліки “нормативного прогнозу” в розробці та реалізації культурної політики в Україні.
5. Недосконалість “пошукових прогнозів” в розробці та реалізації культурної політики в Україні.
6. Соціально-культурне проектування в розробці та реалізації культурної політики в Україні.
7. Значення соціально-культурного проектування в реалізації культурної політики в Україні.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте особливості кризової ситуації в галузі культури.
2. Покажіть нормативно-правову базу культурно-дозвільної діяльності.
3. Виділіть прогресивні концепції соціально-культурного програмування.
4. Що таке соціально-культурне проектування?
5. Які функції виконує соціально-культурне проектування?
6. Розкрийте механізми реалізації державної культурної політики в Україні на регіональному рівні.
7. Покажіть значення соціально-культурного проектування як механізму розробки та реалізації культурної політики в Україні.

Теми рефератів

1. Основні принципи розробки та реалізації культурної політики в Україні.
2. Особливості реалізації культурної політики в Україні на регіональному рівні.
3. Соціальне проектування в розробці та реалізації культурної політики в Україні.

4. Нормативно-правова база культурно-дозвільної діяльності в соціально-культурній сфері.
5. Прогресивні концепції соціально-культурного програмування.

Тестові завдання

1. Недоліки “нормативного прогнозу” у розробці та реалізації культурної політики в Україні пов’язані:

- а) з екстраполяцією у майбутнє тенденцій традиційних культурних систем;
- б) із закономірностями розвитку традиційних культурних систем;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

2. Недосконалість “пошукових прогнозів” в розробці та реалізації культурної політики в Україні спрямовані на:

- а) виявлення перспективних проблем розвитку української культури;
- б) шляхи оптимального вирішення перспективних проблем розвитку української культури;
- в) обидві відповіді правильні;
- г) правильних відповідей немає.

3. Соціально-культурне проектування має не меті:

- а) розроблення бажаного образу майбутньої культурної системи, реалізованій у проєктній документації;
- б) створення висхідного, початкового стану інноваційних об’єктів культури;
- в) розроблення складної науково обґрунтованої моделі раціональних характеристик будь-якої соціокультурної системи;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

4. Соціально-творче замовлення як основа створення культурно-дозвільної програми має на меті:

- а) розроблення бажаного образу майбутньої культурної системи, реалізованій у проєктній документації;
- б) створення висхідного, початкового стану інноваційних об’єктів культури;

- в) розробку складної науково обґрунтованої моделі раціональних характеристик будь-якої соціокультурної системи;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

Література [2–4; 6; 8; 11; 17; 21; 30]

**Тема 12. Етапи формування культурно-дозвільних програм.
Структура культурно-дозвільної програми**

1. Специфіка соціально-культурної ситуації в регіоні, його культурні особливості.
2. Вивчення проблемного поля культури регіону як сукупності проблемних ситуацій в сфері культури.
3. Класифікація визначених культурних протиріч.
4. Перманентні проблеми культурного поля.
5. Ситуаційні проблеми культурного поля.
6. Тупикові проблеми культурного поля.
7. Вузлові або конструктивні проблеми культурного поля.
8. Культурно-дозвільний потенціал регіону.
9. Формування концепції розвитку інноваційних напрямів культурної діяльності.
10. Технологія реалізації нового концептуального підходу.
11. Основні чинники організаційно-методичного забезпечення програми.
12. Визначення мети та основних завдань програми як джерела реалізації проблемного поля культури.
13. Створення алгоритму програми. Принцип розподілу програми на етапи.
14. Основні базові напрями культурно-дозвільної програми.
15. Збереження соціально-значущих явищ регіональної культури, актуалізація культурних цінностей.
16. Розробка та реалізація антикризової стратегії розвитку культури.
17. Визначення методів та форм реалізації програмних завдань у соціально-культурній сфері.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте специфіку соціально-культурної ситуації в регіоні.
2. Що таке ситуаційні та тупикові проблеми культурного поля?

3. Охарактеризуйте вузлові або конструктивні проблеми культурного поля.
4. Як здійснюється формування концепції розвитку інноваційних напрямів культурної діяльності?
5. Яким чином забезпечується правова та економічна база розвитку регіональної культури?
6. Охарактеризуйте механізм забезпечення соціальної бази розвитку регіональної культури.
7. Встановіть зв'язок культурних особливостей регіону з системою його соціальних проблем.
8. Розкрийте основні базові напрями культурно-дозвільної програми.
9. Охарактеризуйте технологію реалізації нового концептуального підходу в соціально-культурній сфері.
10. Яким чином здійснюється відтворення культурної спадщини України на регіональному рівні?
11. Охарактеризуйте діяльність органів місцевого самоврядування щодо відтворення культурної спадщини України.
12. Яким чином здійснюється розробка та реалізація антикризової стратегії розвитку культури?
13. Визначте культурні пріоритети державної гуманітарної політики на регіональному рівні.
14. Як здійснюється політична, фінансова та технічна підтримка прогресивних явищ культурного життя на державному рівні?
15. Покажіть стимулювання інноваційних ініціатив, що сприяють розвитку культурного прогресу.
16. Які існують визначення методів та форм реалізації програмних завдань?

Теми рефератів

1. Етапи формування культурно-дозвільних програм.
2. Структура культурно-дозвільної програми.
3. Класифікація культурно-дозвільних програм.
4. Реалізація інноваційних стратегій розвитку культури регіону.
5. Перспективна система організації культурного дозвілля соціуму.
6. Перспективні напрями соціально-культурного програмування в містах України.

Тестові завдання

1. Основним змістом державних культурно-дозвільних програм у політиці регіонального розвитку є:

- а) гуманізація сфери культурного дозвілля;
- б) створення умов для відродження та саморозвитку культурних традицій регіону;
- в) розвиток зв'язків у сфері творчого міжкультурного спілкування народностей України;
- г) стимулювання соціально-культурної взаємодії і взаєморозуміння представників різних соціальних верств і демографічних груп;
- д) правильні відповіді “б” і “в”;
- е) усі відповіді правильні;
- є) правильних відповідей немає.

2. Культурно-дозвільний потенціал регіону здійснюється шляхом:

- а) гуманізації сфери культурного дозвілля;
- б) створення умов для відродження та саморозвитку культурних традицій регіону;
- в) розвитку зв'язків у сфері творчого міжкультурного спілкування народностей України;
- г) стимулювання соціально-культурної взаємодії і взаєморозуміння представників різних соціальних верств і демографічних груп;
- д) правильні відповіді “а” і “г”;
- е) усі відповіді правильні;
- є) правильних відповідей немає.

3. Основними базовими напрямками культурно-дозвільної програми в розробці культурної політики держави на регіональному рівні є:

- а) відтворення культурної спадщини;
- б) збереження соціально-значущих явищ регіональної культури, актуалізація культурних цінностей;
- в) розробка та реалізація антикризової стратегії розвитку культури;
- г) стимулювання інноваційних ініціатив, що сприяють розвитку культурного прогресу;

- д) реалізація інноваційних стратегій культурного розвитку регіону;
- е) створення перспективної системи організації культурного дозвілля соціуму;
- є) правильні відповіді “а” – “в”;
- ж) усі відповіді правильні;
- з) правильних відповідей немає.

4. Складовими формування культурно-дозвільних програм на регіональному рівні є:

- а) вивчення проблемного поля культури регіону як сукупності проблемних ситуацій в сфері культури;
- б) формування концепції розвитку інноваційних напрямів культурної діяльності;
- в) забезпечення правової, економічної, соціальної бази розвитку регіональної культури;
- г) правильні відповіді “б” і “в”;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

Література [3; 5; 9; 13; 17; 21; 26; 30; 31; 40]

Тема 13. Інформаційне забезпечення управління культурно-дозвільними програмами. Регіональні пріоритети культурно-дозвільної діяльності

1. Характеристика соціально-демографічної ситуації в регіоні.
2. Кількісний склад населення і тенденції його розвитку.
3. Якісний склад населення. Вікові групи, етнічні групи, основні соціальні прошарки.
4. Визначення в складі населення місця старих людей, жінок, інвалідів, дітей та підлітків та ін. Основні професійні групи.
5. Загальна географічна структура регіону. Особливості адміністративного розподілу.
6. Загальна характеристика і місця розташування населених пунктів.
7. Кореляція між культурними особливостями регіону та системою його соціальних проблем.
8. Створення соціально-демографічної карти регіону. Особливості місцевих локальних культур.
9. Основні національні традиції.

10. Типові побутові звичаї та обряди.
11. Характерні види і форми використання вільного часу.
12. Участь населення у громадському житті.
13. Трансформація традиційних чи вироблення інноваційних моделей культурної поведінки.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте соціально-демографічну ситуацію в різних регіонах України.
2. Визначте кількісний та якісний склад населення і тенденції його розвитку.
3. Виділіть характерні види і форми використання вільного часу в соціально-культурній діяльності.
4. Розкрийте загальну географічну структуру регіону.
5. Які існують типові побутові звичаї та обряди в соціально-культурній діяльності?
6. Виділіть основні складові типового середовища культурного спілкування.
7. Визначте рівень розвитку народних промислів у сучасній Україні.
8. Які основні національні традиції українського народу ви знаєте?
9. У чому полягає специфіка культурно-дозвільної діяльності міста?
10. Визначте специфіку культурно-дозвільної діяльності району.
11. Охарактеризуйте специфіку культурно-дозвільного середовища.
12. Визначте реальні та потенційні культурні потреби населення.
13. Опишіть трансформацію традиційних та вироблення інноваційних моделей культурної поведінки.

Теми рефератів

1. Генеральні напрями соціально-культурного програмування.
2. Інформаційне забезпечення управління культурно-дозвільними програмами.
3. Регіональні пріоритети культурно-дозвільної діяльності.
4. Основні напрями культурної діяльності місцевих закладів культури.

5. Робота закладів культури, спрямована на забезпечення реалізації основних культурно-дозвільних потреб населення.
6. Тенденції розвитку моди в галузі культури і мистецтв.

Тестові завдання

1. Під час планування інформаційного забезпечення культурно-дозвільних програм необхідно врахувати:

- а) кількісний склад населення і тенденції його розвитку;
- б) якісний склад населення, вікові та етнічні групи, основні соціальні прошарки населення;
- в) загальну географічну структуру регіону;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

2. При визначенні кількісного складу населення і тенденції його розвитку необхідно врахувати:

- а) стабільність розвитку кількісного складу населення;
- б) зростання та зменшення населення;
- в) перевагу жіночого чи чоловічого складу населення;
- г) основні професійні групи населення;
- д) правильні відповіді “а” і “б”;
- е) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

3. Знайдіть неправильну відповідь. Кореляція між культурними особливостями регіону та системою його соціальних проблем не враховує:

- а) традиційні та історично-визначені напрями виробничої діяльності;
- б) перспективні напрями виробничої діяльності;
- в) зайнятість населення;
- г) особливості соціально-культурної кризи регіону;
- д) особливості місцевих локальних культур.

4. До основних форм участі населення в громадському житті належать:

- а) ставлення до конфесійного життя;
- б) ставлення до суспільних течій;
- в) ставлення до громадських рухів;
- г) ставлення до неформальних молодіжних угруповань;

- д) правильні відповіді “а”–“в”;
- е) усі відповіді правильні;
- є) правильних відповідей немає.

Література [2; 4–6; 13; 25–27; 30; 31]

Тема 14. Економічне забезпечення управління культурно-дозвільними програмами. Перспективні напрями розвитку соціально-культурної діяльності

1. Особливості соціально-культурної інфраструктури регіону.
2. Економічний потенціал, необхідний для реалізації провідних видів культурно-дозвільної діяльності.
3. Визначення економічних ресурсів, необхідних для реалізації певного напрямку програми.
4. Характеристика матеріальних ресурсів закладів культури, що беруть участь у програмі.
5. Визначення потреби у оренді матеріальних засобів виробництва культурно-дозвільних послуг.
6. Прогнозування розвитку соціально-культурної сфери – новий напрям культурологічної теорії.
7. Співвідношення фактора локального простору та творчої активності соціальних груп.
8. Середовище проектування як формування культурного, дозвільного розвиваючого простору життєдіяльності особистості.
9. Проектування культурно-виховних програм.
10. Обслуговуючий характер цього виду програм.

Питання для самоконтролю

1. Розкрийте характерні особливості розвитку соціально-культурної інфраструктури регіону.
2. Покажіть особливості розвитку соціально-культурної інфраструктури міста.
3. Покажіть економічний потенціал, необхідний для реалізації провідних видів культурно-дозвільної діяльності.
4. Дайте характеристику матеріальних ресурсів закладів культури, що беруть участь у програмі культурно-дозвільної діяльності.
5. Як здійснюється оцінка матеріально-технічної бази та кадрового потенціалу закладів культури?

6. Дайте прогноз розвитку соціально-культурної сфери як нового напрямку культурологічної теорії.
7. Як здійснюється проектування культурних послуг?
8. Розкрийте сутність гуманітарного виховання особистості в процесі соціально-культурної діяльності.
9. Як здійснюється залучення коштів спонсорів та меценатів на розвиток закладів культури?

Теми рефератів

1. Економічне забезпечення управління культурно-дозвільними програмами.
2. Трансформація мережі закладів культури та мистецтв України.
3. Проектування культурних послуг у соціально-культурній діяльності.
4. Перспективні напрями розвитку соціально-культурної діяльності.
5. Програми естетичного виховання як визначення форм участі людини у культурному житті, стимулювання культурного саморозвитку.
6. Регіон як оптимальна одиниця культурно-дозвільного програмування.

Тестові завдання

1. Економічні ресурси, необхідні для реалізації певного напрямку соціально-культурної програми, охоплюють:

- а) розміри грошових інвестицій;
- б) необхідні приміщення;
- в) технічні засоби і прилади;
- г) транспортні витрати;
- д) правильні відповіді “а” і “г”;
- е) усі відповіді правильні.

2. Проектування культурних послуг у соціально-культурній діяльності включає:

- а) проекти автоматизованого музейного та бібліотечного обслуговування;
- б) системи комплексного екскурсійного обслуговування;
- в) розважальні види послуг;
- г) правильні відповіді “а” і “б”;

- д) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

3. Проектування експозиційних культур у соціально-культурній діяльності включає:

- а) проекти автоматизованого музейного та бібліотечного обслуговування;
- б) системи комплексного екскурсійного обслуговування;
- в) розважальні види послуг.
- г) правильні відповіді “а” і “б”;
- д) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

4. При проектуванні культурно-виховних програм враховується:

- а) гуманітарне виховання особистості;
- б) індивідуалізація культурного світосприйняття;
- в) культурологічні аспекти соціалізації;
- г) створення виховуючих культурних і життєвих ситуацій;
- д) правильні відповіді “а”–“в”;
- е) усі відповіді правильні;
- е) правильних відповідей немає.

Література [6; 15; 16; 19; 23–25; 31; 32; 34]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Актуальные* проблемы социально-культурной деятельности: Сб. науч. ст. – М., 1995. – 121 с.
2. *Барановский В. Ф.* Духовность личности: социальный механизм развития. – К., 1995. – 167 с.
3. *Білик Б. І.* Культурологія: Навч. посіб. – К.: КНИГА, 2004. – 408 с.
4. *Бокан В. В.* Культурологія: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2000. – 134 с.
5. *Войтович С. О.* Світ соціальних відносин в українській культурі: історико-соціологічне дослідження. – К., 1994. – 145 с.
6. *Гнатчук О. С.* Культурологія: Навч.-метод. посіб. – Чернівці, 2007. – 202 с.

7. *Гуревич П. С.* Культурология: Учеб. пособие. — М.: Знание, 1996. — 591 с.
8. *Ерасов Б. С.* Социальная культурология. — М., 1996. — 591 с.
9. *Ерошенко И. Н.* Культурно-досуговая деятельность в современных условиях. — М.: МГИК, 1994. — 32 с.
10. *Жарков А. Д.* Организация культурно-просветительной работы: Учеб. пособие. — М.: Просвещение, 1988. — 173 с.
11. *Киселева Т. Г., Красильников Ю. Д.* Социально-культурная деятельность: история, теоретические основы, сферы реализации, субъекты, ресурсы, технологии. — М., 2001. — 136 с.
12. *Коваль Л. Г.* Соціальна педагогіка. — К.: Вища шк., 1995. — 235 с.
13. *Ковальчук А. С.* Социально-культурная деятельность: Учеб. пособие. — Орел: Орлов. гос. ин-т искусств и культуры, 2000. — 172 с.
14. *Киселева Т. Г., Красильников Ю. Д.* Основы социально-культурной деятельности. — М.: Изд-во МГИК, 1995. — 126 с.
15. *Красильников Ю. Д.* Методика социально-культурного проектирования. — М., 1993. — 73 с.
16. *Лукашевич Н. П.* Социология воспитания: Краткий курс лекций. — К.: МАУП, 1996. — 180 с.
17. *Марков А. П., Бирженюк Г. М.* Основы социокультурного проектирования: Учеб. пособие. — СПб.: ИГУП, 1998. — 361 с.
18. *Морозов Г. В., Пущенко В. Н.* Основные методы и методики социальной работы: Учеб. пособие. — Иваново, 1996. — 136 с.
19. *Нові технології виховання: Зб. наук. ст. / С. В. Кириленко (відп. ред.).* — К., 1995. — 156 с.
20. *Основы социальной работы: Учебник / Под ред. П. Д. Павленко.* — М.: ИНФРА-М, 1999. — 368 с.
21. *Социально-культурная деятельность: поиски, проблемы, перспективы: Сб. ст.* — М.: МГУКИ, 2000. — 85 с.
22. *Теория и методика социальной работы / Под ред. И. Г. Зайнышева.* — М.: Союз, 1994. — Ч. 1, 2.
23. *Якобсон Л. И.* Экономические методы управления в социально-культурной сфере. — М., 1991. — 176 с.

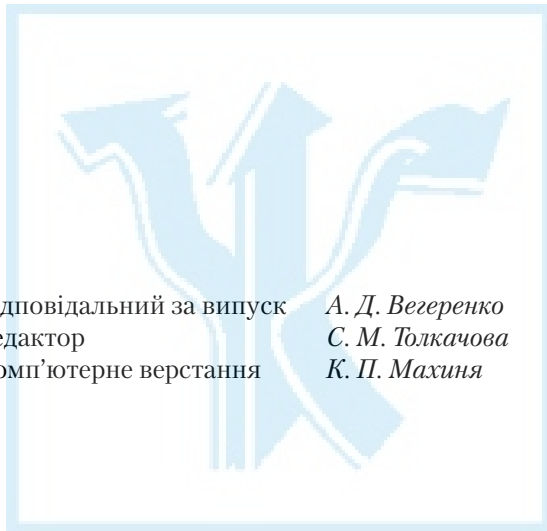
24. *Арианский М.* Используйте любые возможности // Клуб. — 1995. — № 7. — С. 16–17.
25. *Бестужев-Лада И. В.* Клуб 2000-го года. — М., 1975. — 136 с.
26. *Вавилова Н. И., Грибанова Н. А.* Пути активизации инновационных процессов в культурно-досуговой деятельности. Итоги поисково-апробационной игры. — Петрозаводск, 1991. — 69 с.
27. *Волга Л.* Скільки коштує безкультур'я? // Уряд. кур'єр. — 1993. — № 100.
28. *Генкин Д. М.* Массовые праздники и представления. — М.: Просвещение, 1986.
29. *Дегтяренко А. А.* Приоритетные направления развития сферы культуры города // Новые пути наук о культуре: Тезисы науч. практ. конф. молодых ученых. — М., 1994. — С. 29–31.
30. *Державинские* чтения: Искусствоведение. Социально-культурная деятельность: Материалы науч. конф. — Тамбов: Изд-во ТГУ им. Г. Р. Державина, 2000. — 122 с.
31. *Діалог культур.* Україна у світовому контексті: Матеріали перших міжнар. філософсько-культуролог. читань. Львів, 25–26 квіт. 1996 р. — Л., 1996. — 174 с.
32. *Досумбаева В. С.* Эксперимент по созданию библиотеки-клуба // Сов. библиотекосведение. — 1992. — № 3–4.
33. *Доронкина Е. Г.* Информационно-системный подход как методологическая база решения проблем свободного времени // Новые пути наук о культуре: Тез. науч.-практ. конф. молодых ученых. — М., 1994. — С. 24–27.
34. *Ефремов С. К., Кунин Е. Е.* Учреждение культуры нового типа: принципы формирования и опыт деятельности // Социальное проектирование в сфере культуры. — М., 1990. — С. 42–54.
35. *Культурна* політика: методологічні, правові, економічні проблеми: Зб. наук. пр. — К.: УЦКД Мінкультури України, 1995. — 64 с.
36. *Культурно-досуговая* деятельность: перспективы развития и проблемы регулирования: Сб. науч. тр. — Свердловск: УрО АН СССР, 1991. — 108 с.
37. *Обучение* социальной работе: преемственность и инновации: Пер. с англ. — М.: Аспект Пресс, 1996. — 157 с.

38. *Организация* и методика художественно-массовой работы. — М.: Просвещение, 1987. — 147 с.
39. *Социальная работа*. Справочное пособие. — Тамбов: Изд-во ТГУ им. Г. Р. Державина, 2000. — 122 с.
40. *Социально-культурная* деятельность и образование XXI века: Материалы межвузов. науч.-практ. семин. — Улан-Удэ: Издательско-полиграф. комплекс ВСГАКИ, 2000. — 169 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Менеджмент соціально-культурної діяльності”	5
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Менеджмент соціально-культурної діяльності”	7
Список літератури.....	42

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>С. М. Толкачова</i>
Комп'ютерне верстання	<i>К. П. Махія</i>

МАУП

Зам. № ВКЦ-3575

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП